

Perinatální hospic Dítě v srdci

Výstavba pietního místa
pro předčasně zemřelé děti.
Příspěť můžete i vy!

Inzertní příloha Katolického týdeníku 25/2021

15.–21. června 2021

Bůh se stal Dítětem

Bezradnost. To je moje hlavní vzpomínka na první doprovázení rodičů, kterým zemřelo jejich dítě. Byl jsem mladý kněz. Slova útěchy jsem nacházel těžko, a tak jsme společně šli temnotou smrti, která je zasáhla místo radosti života. Svoji službu jsem si později pojmenoval jako bytí nablízku a dodávání odvahy udělat alespoň ten dnešní krok na cestě dál. To vše v naději, která v těch momentech téměř není vidět. Jsem rád, že k doprovázení rodičů v těchto těžkých chvílích přichází na pomoc lidé, kteří mají toto téma na srdci. Chtějí pomoci nést bolesti srdce zarmoucených rodičů i celých rodin. Poznám jsem je už loni během první pouti na Lomci, kdy přicházeli prosit o požehnání a pomoc. Pro zraněné rodiny i pro svoji práci.

Nyní se snaží organizace Jihočeské Dítě v srdci vytvořit místo, které bude znamením jejich pomoci a naděje, v jejíž síle pomoc nabízejí. Vybudováním pietního místa předčasně zemřelým dětem se toto téma dostává do veřejného prostoru. Myslím, že se tím také zve každý, kdo půjde kolem, aby vzpomněl a stal se nejen citlivým k bolesti druhých, ale také nositelem naděje. Naděje, že navzdory překvapivé síle smrti je zde Bůh, který se stal Dítětem v srdci, aby každého člověka doprovodil do vyvrcholení života.

P. JOSEF PROKEŠ

Ztrátu miminka během těhotenství nebo těsně po porodu každoročně zažívají tisíce žen. Organizace Dítě v srdci jim pomáhá tuto těžkou zkoušku překonat. V příloze si můžete přečíst o aktivitách organizace Dítě v srdci i o chystané výstavbě pietního místa pro rodiny předčasně zesnulých dětí v Českých Budějovicích.
Snímek archiv Dítě v srdci

Mají místo v srdcích

Možná si někdo řekne – pietní místo pro zemřelé děti? To je snad okrajový problém, vzhledem k milionům dětí hladovějících, strádajících v uprchlických táborech či vážně nemocných. Platí to možná jen do chvíle, kdy se setkáte zblízka s bolestí někoho, kdo takovou ztrátu prožil a i nadále ji prožívá.

Vzpomínám si, jak mě před lety vyhledala jedna paní, které se kdysi narodila asi v pátém měsíci dvojčata. Obě záhy zemřela. Ještě po dvaceti letech prožívala ta žena jako největší trauma to, že své děti ani nemohla vidět, natož je důstojně pohřbít. Bylo to ještě za hluboké totality a v nemocnici s nimi naložili jako s „biologickým odpadem“. A co se dělo dál s jejich maminkou, s oběma rodiči? O jejich prožívání se nikdo nezajímal, ani v nemocnici, ale ani po návratu domů.

Leckdy si lidé myslí, že ztráta dítěte snáze přebolí, když nejde o jedináčka. Ani to není pravda, stačí si přečíst vyprávění Zélie Martinové, maminky sv. Terezy a jejich sester, o náhlé smrti jejich pětileté Helenky. A nebyla to jen starost o ostatní děti, co rodičům pomohlo jít dál, ale spíš jasné vědomí toho, že i jejich zemřelé děti (bylo jich několik) jsou i nadále součástí rodiny, že mají pevné místo v jejich srdcích, ale i v srdci Božím.

KATEŘINA
LACHMANOVÁ,
teoložka

Aby rodiny měly někoho, kdo jim pomůže nést bolest

V životě přijdou situace, které nás zastaví, a my nevíme, co dělat a jak dál pokračovat. Chvilky, kdy marně hledáme světlo, ono nepřichází a my nevíme proč. Jako terapeut jsem doprovázel své klienty a klientky právě při hledání tohoto světla, nové cesty. Byla to intenzivní část terapie, kdy jsme se museli dotknout jejich zranění a bolesti. Trpělivě a s respektem k tomu, co zažili. Můj úkol byl

nabídnout jim pomoc, aby tyto věci v sobě dokázali přijmout a našli sílu je překonat.

I to je důvod, proč jsem ani na chvíli neváhal s odpovědí, když se na mě obrátili lidé z organizace Jihočeské Dítě v srdci s návrhem, zda bych podpořil a zaštitil jejich aktivitu i projekt výstavby pietního místa v Českých Budějovicích. Jako křesťan jsem přesvědčený, že smrtí život zdaleka ne-

končí. A právě v tu chvíli, kdy rodiny přicházejí o dítě, ať už se tak stane před jeho narozením, nebo těsně po něm, je důležité, aby měly vedle sebe někoho, s kým tuto bolest mohou řešit a na koho se mohou v tak nepředstavitelně těžkých chvílích s důvěrou obrátit.

Vážíme si lidí, kteří pracují v organizaci Dítě v srdci i všech dalších, kteří u nás podobnou službu poskytují.

A s pokorou a uznáním jim ze srdce děkuji. Jsou těmi, kdo poskytují úlevu, díky níž se tíha, kterou rodiče nesou na svých bedrech, stává lehčí. Je to nesnadný úkol, ale ne nemožný. Bůh jim za to zehnej.

JAN BARTOŠEK,
politik

Nezůstat v bolesti osamoceni

Klinická
psycholožka
**DARINA
FIALOVÁ,**
maminka

a průvodkyně krizovými
situacemi, která
spolupracuje také
s organizací
Dítě v srdci.

Co prožívají rodiče při ztrátě miminka?

Prázdnotu. Ztráta miminka zasahuje všechny vrstvy duše i života a vytváří pocit, že něco nezbytně důležitého k životu chybí. Přicházíme o zážitek pokračování svého života a vidět vy-

růstat nový život plný naděje a lásky. V naší kultuře je téma smrti dítěte tabu, a tak vedle prázdnoty často rodiče zažívají hluboký pocit osamocení. Proto když mají možnost takovou zkušenost sdílet a nebýt na ni sami, odlehčí to jejich trápení a opora odborníků a ostatních rodičů pomůže takovou zkušenost unést.

Co mají rodiče ve chvílích takové zkoušky dělat? A co když projdou takovou ztrátou opakovaně?

Nebát se požádat o pomoc a podporu lékařů a jiných odborníků. Návrat do běžného fungování může trvat různě dlouhou dobu, podle toho, kolik opory a jaké zdroje rodina má. Opakovaná ztráta je vrstvené trauma, ale na druhou stranu již rodiče vědí, jak se sebou zacházet, co pomáhá, a co ne.

Proč je dobré uchovávat vzpomínky na dítěátko?

Vzpomínky na dítě jsou důležitým rituálem, dávají místo dítěti v rodinném systému a vyjadřují respekt k jeho životu, ať je jakkoli dlouhý. Pomáhají vyrovnat se s bolestí v srdci.

Někteří rodiče jen těžko sbírají sílu uspořádat pohřeb. Proč je důležité to udělat?

Pohřeb je rituál pro pozůstalé a pomáhá zvědomit a přijmout ztrátu, sdílet svoji bolest s ostatními a vyjádřit úctu k životu dítěte. Podporuje schopnost přijmout podporu ostatních.

Vybudování pietního místa zemřelým dětem je jednou z aktivit organizace Jihočeské Dítě v srdci. Jaký to má podle vás smysl?

Pietní místo může být prostorem pro setkání rodičů, kteří prošli procesem ztráty, symbolem, že nejsme sami v bolavé situaci. Ostatní veřejnosti ukazuje, že i taková témata mohou lidé nést ve svém srdci. (hdo)

Rodiče, kteří přišli o dvě děti

Jitka a Jakub Skříčkoví mají tři syny a dceru, ale jak říkají, také dvě děti v nebi. „Přišli jsme o dvě děti – stalo se to vždy v prvním trimestru těhotenství. Prožívala jsem to velmi bolestně i přesto, že jsme doma už měli syna. Psychicky jsem se propadla hluboko,“ vzpomíná Jitka Skříčková. Jak říká, manžel jí byl sice oporou, ale viděl věci dost racionálně. „Říkal mi: neohlížej se zpátky, musíš jít dál a všechno to svěř Pánu Bohu. A já jsem to pořád analyzovala a propadala se do větší lítosti. Až když jsem to dokázala pustit ze svých rukou a s otevřeným srdcem říct Bohu, že mu to svěřuji, nechci to nést jen sama, tak se naše situace během pár dní vyřešila,“ popisuje Jitka Skříčková. Neplánovaně počali další dítě, v pořadí čtvrté, které se narodilo šťastně a ve zdraví jako Skříčkových druhý syn.

„Doktoři nám říkali, že už to nebudeme možné a také nám to nedoporučovali, že to špatně dopadne,“ připomíná slova lékařů Jakub Skříčka. Oba manželé tomu rozuměli tak, že početí jejich dětí není jen v jejich režii. „Byli bychom rádi, aby toto naše svědectví povzbudilo ty, kteří prožívají bolest ze ztráty dítěte. I když to možná tak necítíte, tak Bůh to má pevně v rukou. Jsme si tím jistí,“ vypráví Jakub Skříčka a dodává: „V jeden moment, a bylo to po intenzivních modlitbách, jsem dostal od Boha vzácný dar, spatřil jsem ty naše dvě děti v nebi. Prostě zahlédl jsem, co dělají, jak si tam hrají, byl to kluk a holčička. A vím, že to bylo povzbuzení od Boha, že jsou v dobrých rukách a je jim dobře. A že celou dobu je Bůh s námi a podporuje nás a že to nedělá jenom nám, ale vám všem, kdo prožíváte nějakou bolest, že je pořád s námi a je dobrý.“ (mach)

Opakovaná ztráta dítěte je vrstvené trauma.

Snímek Miroslava Oborníková

Prázdnota a jizva

Ve 31. týdnu si mě nechali v nemocnici, když zjistili, že moje holčička je malá a zjistili, že mi chybí i plodová voda. Navrhli akutní císařský řez.

Když jsem se probudila po narkóze, lékař mi řekl: „Je mi líto, ale vaše dcera se narodila s vážnou 900 g a fatálními vývojovými vadami. Nemá šanci na přežití.“ Dcera poté ještě tři dny žila. Pohled na ni byl nepopsatelný, bylo strašné dívat se na to, jak vaše dítě umírá před očima. Když zemřela, zavřela jsem se doma. Sesypal se mi celý svět a zbyla mi prázdna náruč a jizva na břiše. Psychiatr mi diagnostikoval

post trauma. Dostala jsem léky. V té době u nás v jižních Čechách ještě nepůsobil perinatální hospic Jihočeské Dítě v srdci, který by mi pomohl nést to trápení. Nakonec jsem našla přes web emimino.cz skupinku maminek s podobným osudem. Moc mi pomohly. Po dalších deseti měsících jsem otěhotněla znovu. Kdo ale říká, že časem zapomenete, nemá pravdu. Naštěstí jsem objevila poradnu Jihočeského Dítěte v srdci, kde jsem mohla znovu o všem v bezpečí mluvit. Tam jsem si také uvědomila, že čas nic nezahojí, jen se s tím musíte naučit žít. (mach)

Milí rodiče, pokud právě prožíváte nebo jste prožili ztrátu vašeho dítěte a potřebujete podporu v této těžké chvíli, jsme tu pro vás i v jižních Čechách.

Nabízíme vám:

- dostupnost na telefonu 725 972 069 a mailu jihoceske@ditevsrdci.cz
- poradnu v Českých Budějovicích
- osobní doprovázení v nemocnici i doma
- informace na sociálních sítích a na webu
- účast ve svépomocné skupině pro rodiče po ztrátě dítěte

Všechny potřebné informace najdete zde:

www.ditevsrdci-jc.cz

Hana
Doskočilová,
ředitelka
regionální
pobočky
Jihočeské
Dítě v srdci, z.s.

Číslo transparentního účtu veřejné sbírky:

2801957784/2010

Dítě v srdci pomáhá celé rodině

Na perinatální paliativní péči jsme se ptali ALENY PEREMSKÉ, ředitelky organizace Dítě v srdci.

Co vlastně tento typ péče zahrnuje? Je to komplexní péče o celou rodinu, která přišla o dítě během těhotenství, porodu či krátce po něm. Začíná v okamžiku nepříznivé diagnózy a končí i dlouho po smrti miminka. Péči poskytujeme v rámci sociálních služeb na území celé České republiky.

O jaké typy diagnóz se jedná?

Nejčastěji se setkáváme s Edwardsovým a Patau syndromem, s rozštěpy a Downovým syndromem. Rodiny, kde žena těhotenství po takové diagnóze neukončí potratem, potřebují maximální podporu. Jsou v paradoxní situaci: očekávají nový život a zároveň zřejmě brzkou ztrátu dítěte. Je důležité udělat na míru plán, ideálně s lékařem v nemocnici, kde se matka chystá родit. Je třeba zvážit možnost, že se dítě narodí už mrtvé, připravit variantu, že se narodí živé a bude žít krátce, a také možnost, že bude žít déle a bude možné jít na nějaký čas společně domů. Samostatnou kapitolou jsou porod mrtvých plodů v termínu porodu – jsou to extrémně zátěžové situace. Očekáváte zdravé miminko a místo toho jdete zařizovat pohřeb... Doprovázíme však všechny rodiny. I ty, které se rozhodly ukončit těhotenství z důvodu život limitující vady. Nesoudíme, zachováváme neutralitu a pomáháme.

Kdo by měl perinatální péči poskytovat a být její součástí?

Perinatální paliativní péči by mělo poskytovat především zdravotnické zařízení. V zahraničí fungují multidisciplinární týmy, jejichž členové pracují ve vzájemné koordinaci a navazují jeden na druhého, aby rodině nevznikala zbytečná traumata spojená se smrtí jejich miminka. V Česku zůstává perinatální paliativa tak trochu Popelkou. Věnují se jí spíše jednotlivé porodní asistentky, převážně ze své dobré vůle. Chybí zatím jednotná koncepce. Zdravotnictví se ale pomalu proměňuje a je k rodinám po ztrátě přívětivější.

Dítě v srdci je registrovaná služba odborného sociálního poradenství. Radí se u nás nejen rodiny, ale často i sociální pracovníci. Cílem je, aby perinatální paliativní péče byla běžnou součástí zdravotnického systému, aby byla poskytována automaticky, začala se vyučovat na lékařských fakultách a na katedrách porodní asistence.

Dítě v srdci připravuje i memoryboxy pro rodiče.

Snímek archiv DvS

Kde mohou nalézt pomoc rodiče a jejich blízcí?

Na telefonické lince Dítěte v srdci 731 031 064. Také nás můžete kontaktovat emailem, takový centrální je info@ditvevsrdci.cz. Poskytujeme krizové intervence, poradenství pro pozůstalé a odborné sociální poradenství. V některých nemocnicích můžeme doprovázet rodinu přímo na oddělení, stejně tak chodíme i jako podpora do pohřební služby a k loučení s miminkem.

V KT jsme se tématu pohřbů, posledních rozloučení s mrtvými narozenými dětmi už opakovaně věnovali. Proč je to důležité?

Rodiče často nestihnou své miminko v nemocnici ani vidět, ani pochovat. V kvalitní pohřební službě pak lze tohle všechno dohnat. Z dlouhodobé praxe víme, že to rodiče netraumatizuje, naopak si těchto chvil velmi cení. Nemusí

to být klasický obřad. Můžete pohřbit miminko, o které jste přišli v jakékoli fázi těhotenství. Máte 96 hodin od smrti pro sjednání obřadu v pohřební službě. Potřebujete k tomu jen občanský průkaz a list o prohlídce zemřelého nebo potvrzení o potratu (případně závěrečnou zprávu z nemocnice). V pohřební službě domluvíte vše ostatní. Pokud to stav tělívka umožňuje, rodiče si mohou miminko obléci, dát do rakvičky hračky, zazpívat, prostě cokoli. Je to nejčastější forma rozloučení, při které naše rodiny doprovázíme. Klasických pohřbů je minimum.

Po takové tragické události v životě rodiny je třeba se vrátit do „normálního“ života – lze to vůbec?

Lze, ale ta bolest vás promění. My rodiny provázíme po dobu, kdy nás potřebují. Někomu stačí dva tři měsíce, někdo nás potřebuje celý první rok.

Pokřtěný Tóniček

Narodil se před deseti lety ve 30. týdnu těhotenství a žil jediný den. Perinatální paliativní péče v té době ještě většinou nebyla známa. A co se stalo s tělívčkem Tónička? Večer přišel lékař a řekl, že zemřel. Byla jsem rozrušená a nešťastná jako všechny matky, které ztratí ten nejceněnější poklad na světě. Druhý den, když jsme si s manželem přáli se s Tóničkem rozloučit, pochovat si ho a uspořádat pohřeb, nám řekli, že byl již odvezen do krematoria a jeho popel rozptýlen. Jedinou útěchou mi bylo vědomí, že jsem hned po porodu své dítětko pokrtila fyziologickým roztokem, který jsem

měla na dosah... před celým lékařským týmem.

Poslední rozloučení s Ester

Před několika měsíci jsme přišli o Ester, které bylo 22 týdnů. Při každém zrození člověka jsou matka i její dítě blízko životu a smrti zároveň, jak už nikdy během svého života zřejmě nebudou. Moci prožít se svým dítětem jeho zrození a smrt je pro mne neskutečně sblížení. A tak, ačkoliv spolu nebudeme mít chvíle nad večerní knížkou nebo při objeování lesa, vždycky mi bude nablízku v srdci jako jedna z mých nejmilejších bytostí, se kterou jsem prožila největší tajemství života, smrt.

Vzpomínky jsou důležité. Dávají dítěti identitu a pevné místo ve struktuře rodiny. Sloužit k tomu může např. memorybox, taková vzpomínková krabička. Rodinám i nemocnicím ho dodáváme na vyžádání zdarma. Velká část darů, které obdržíme, jde právě na výrobu memoryboxů. Obsahují dečku, dvě stejné hračky – jedna je pro miminko, druhá zůstává rodičům, knížku s pohádkou, vonný olejíček, svíčku, pietní sešit „Mému miminku“, přání „Chci ti ještě říct“, sadu otisků na nožičky a ručičky, čepičku, ponožky a košíku. A leták s návodem, jak zařídit pohřeb, kam telefonovat pro pomoc a podporu. Doma si do něj rodiče přidávají i obrázky z ultrazvuku, první nacheystané dupačky, dudlík a podobně.

Jak vás je možné podpořit?

Je nás málo a jsme unavení, podporu potřebujeme. K práci nám chybí hodně materiálních věcí. Potřebujeme však především modlitby za dostatek sil a dostatek sponzorů a podporovatelů. VOJTĚCH JURÁSEK

Živý růženec při Perinatálním hospici Dítě v srdci

Při Perinatálním hospici Dítě v srdci se modlí lidé napříč celou republikou Živý růženec. V rámci modlitební skupiny spolu členové komunikují na Messengeru, kde si sdělují aktuální, často urgentní, prosby o přimluvu.

Modlí se za činnost Perinatálního hospice Dítě v srdci i všech jeho poboček, za dobrou rozhodnutí, dobré vzájemné vztahy, schopnost naslouchat si navzájem. Také za doprovázené rodiny na jejich cestě bolesti, za celé dílo perinatální paliativní péče a členové modlitebního řetězce vyprošují požeňání skrze přimluvu Panny Marie, která sama držela v náručí svého zemřelého syna, a tím je našim rodinám tak blízká. Jmenovitě se také modlí za několik desítek předčasně zemřelých dětí. Kdokoliv může požádat o modlitbu za své dítě, které zemřelo nebo které je očekáváno po zemřelém sourozenci.

Petra Kolčavová,
poradce pro pozůstalé
e-mail: petra@ditvevsrdci.cz.

PODPOŘTE VÝSTAVBU PIETNÍHO MÍSTA PRO DĚTI, KTERÉ NESEME V SRDCI

Jihočeské Dítě v srdci
perinatální hospic

„Záměrem je vytvořit jemnou a křehkou sochu, která symbolicky bude směřovat k nebi. V poklidném rozmyšlení se člověk posadí, pohlédne vzhůru a na vrcholku štíhlého mramorového hranolu objeví skleněná křídla, zaznamenávající sluneční světlo.“

— autor sochy František Postl

Téměř každý člověk má ve svém okolí rodinu, která během těhotenství nebo krátce po narození přišla o své vytoužené dítě. Tuto zkušenost má v Česku téměř 15 % rodin.

Sdílení bolesti, duchovní a psychologická pomoc, ale také možnost se s miminkem rozloučit jsou nezbytné pro proces vyrovnání se s touto bolestnou událostí.

Tomu mohou sloužit i pietní místa na hřbitovech, kde mají nejbližší možnost se s miminkem rozloučit. Jedno takové místo právě připravuje organizace *Jihočeské Dítě v srdci* v Českých Budějovicích na hřbitově sv. Otýlie.

Návrh jihočeských umělců, sochaře Františka Postla a výtvarnice Barbory Bohuslavové, vyjadřuje ten nejpřirozenější moment pro meditaci nad bolestnými událostmi v našem životě – zamyšlený pohled do nebe „nádech a výdech“.

JAK MŮŽETE VZNIK PIETNÍHO MÍSTA PODPOŘIT?

Celkové náklady
na vybudování pietního
místa jsou

250 000 Kč

Příspěvek na jeho výstavbu
i na doprovázení rodin ze
strany organizace *Dítě
v srdci* můžete na číslo
účtu veřejné sbírky:

2801957784 / 2010

www.ditevsrdci-jc.cz

„Vybudováním pietního místa dětem se toto téma dostává do veřejného prostoru. Myslím, že se tím také zve každý, kdo půjde kolem, aby vzpomenu a stal se nejen citlivým k bolesti druhých, ale také nositelem zvláštní naděje.“

P. Josef Prokeš

„Nebyla to jen starost o ostatní děti, co rodičům pomohlo jít dál, ale spíš jasné vědomí toho, že i jejich zemřelé děti jsou i nadále součástí rodiny, že mají pevné místo nejen v jejich srdcích, ale i v srdci Božím.“

Kateřina Lachmanová

„Vážím si lidí, kteří pracují v organizaci *Dítě v srdci* i všech dalších, kteří u nás podobnou službu poskytují. S pokorou a uznáním jim ze srdce děkuji. Jsou těmi, kdo poskytují úlevu, díky níž se tíha, kterou rodiče nesou na svých bedrech, stává lehčí.“

Jan Bartošek